

Bahçelievler Mah. Nar Yolu
Bulvarı Milli Eğitim Lojmanları
Yanı No:17/1 Merkez/NEVŞEHİR

nevsehirram

@NevsehirRam

Nevşehir Ram

0384 213 05 59

“TEK EBEVEYNLİLİK”

VELİ BİLGİLENDİRME KİTAPÇIĞI

ÖLÜM

Çocuk ölümlerle erken yaşlarla ilgilenmeye başlar. Ancak ilk çocukluk yıllarında ölüm çocuk için bulanık ve belirsiz bir kavramdır.

- 3-4 yaşındaki bir çocuk için ölüm kavramı; sevgi ve korunma ihtiyacı için bağlı olduğu bir sevgi nesnesinin o anda mevcut olmaması, geçici bir uyku hali, uzun bir ayrılık, dönüşü olan uzun bir yolculuk anlamlarına gelir.
- 5 yaşındaki bir çocuk için ölüm kavramı; uzun bir uyku anlamına gelir, korkutucudur. Çocuk gömülmeye ilişkin sorular sorabilir. Ölümün bir son, geri dönülmeyen bir bitiş olduğu düşüncesini benimsemektedir.
- 6 yaşındaki bir çocuk; Ölümle hastalık, yaşlılık arasında ilişki kurmaya başlar. Ölüm sonucunda yalnız kalma endişesi duyar.
- 8-10 yaşındaki bir çocuk; ölümün yaşamın geri dönülmez bir sonu olduğu gerçeğini benimsemeye başlar. Ölümü bıçaklanma, kaza, yaralanma, boğulma vb doğal olmayan nedenlere bağlar.
- 12 yaş sonrası çocuklar için ölüm; doğma, büyüme gibi doğal bir olaydır. Ölüm; beslenme yetersizliği, hastalanma, yaralanma vb nedenlerle de oluşabilir.

Ölümün Çocuk Üzerindeki Etkileri

- Yaşamın ilk yıllarında anne kaybı: İlgisi ve sevgisi eksikliği
- İlerleyen yaşlarda erkek çocuklarda baba kaybı: Model eksikliği
- Yas tutma tepkisi yetişkinlerden farklıdır. Suçlama, ilişkilerde gerginlik, duygusal problemler, yalnızlık korkusu, uyku problemleri, başkasını suçlama, okula uyum sorunları gözlenebilir.

ÖNERİLER

- Duyguları hakkında konuşmasına izin verilmeli.
- Yetişkinler gibi yas tutmaları beklenmemeli.
- Ölüm haberi sağ olan ebeveyni tarafından verilmeli.
- Çocuk uzun süre evden uzaklaştırılmamalı.
- Okul öncesi dönemde gömülme törenlerinden uzak tutulmalı.

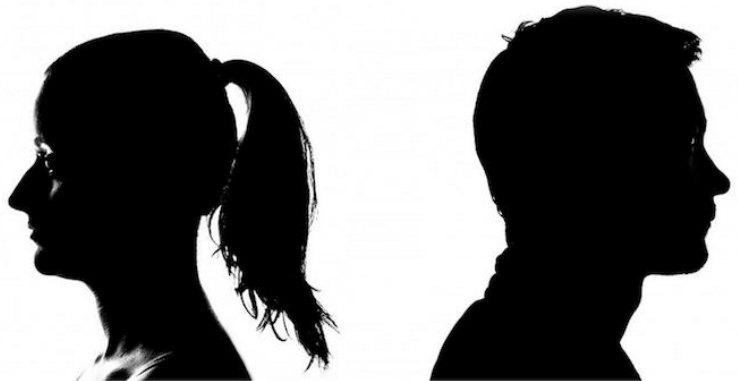
TEK EBEVEYNLİK

- Ölüm gerçekleşmemiş gibi davranılmamalı.
- Çocuk ilk zamanki aşırı tepkilerden uzak tutulmalı.
- Ölümü sevimli, arzu edilen bir durum gibi göstermemeli“... Allah'ın sevgili kulu olduğu için öldü”
- Mezar ziyaretleri (8-9 yaş) engellenmemeli

BOŞANMA

Boşanma; ilk olarak düşünsel ve duygusal boyutta ortaya çıkan, ayrılık sonrası hukuki karar ile kesinleşen ve yeni bir yaşam düzeni kurulması ile sonuçlanan, psikolojik, sosyal ve ekonomik boyutları olan bir süreçtir.

Boşanma süreci, evliliği sürdürmeye yönelik tüm çabaların başarısızlıkla sonuçlanması ve tek çözümün boşanma olarak görülmesiyle başlar.

Boşanma çeşitli aşamalardan oluşur:

- **Duygusal boşanma:** Evliliğin çözülme sürecinde eşlerin birbirine karşı duygularında değişme, azalma eşlerin birbirine yabancılaşması.
- **Hukuki boşanma:** Mahkemeye yapılan boşanma başvurusu ve boşanma kararının kesinleşmesi, evliliğin yasal olarak sonlanması.
- **Ekonomik boşanma:** Boşanma durumunda malların paylaşımı.
- **Toplumsal boşanma:** Eşinden ayrılmış dul bir kadın ya da erkek olmanın sosyal ilişkilere yansıması.
- **Ana baba olarak boşanma:** Boşanmanın en acı yönü, ebeveyn olarak boşanmadır. Çocuklar velayetin verildiği ebeveynle birlikte yaşar.
- **Psikolojik boşanma:** Eşin desteği olmaksızın bağımsız yaşamayı öğrenme. Özellikle uzun süreli evliliklerden sonra gerçekleşen boşanmalarda bu konuda ciddi uyum problemleri yaşanır.

TEK EBEVEYNLİK

Boşanma Nedenleri

EKONOMİK ETKENLER

-İhtiyaçların karşılanamaması

-Eşlerin ekonomik açıdan denk olmamaları: Kadının geliri daha fazla olduğunda çatışma çıkması, daha az olduğunda sorunlara katlanma zorunluluğu hissetmesi

-İşsizlik

EĞİTİM DURUMU

-Eşlerin eğitim düzeyinin denk olmaması

-Evlilikten beklentilerin artması

-Evliliği duygusal birliktelik olarak görmeme, iletişimsizlikten ziyade duygusal yoğunluğun azalması

-Eşlerin eğitimsel/mesleki statülerini güç objesi olarak kullanmaları

Eşleri Boşanma Kararına Götüren Nedenler

- Ekonomik zorluklar
- Eşlerin ailelerinden kaynaklanan sorular
- Eşlerin arasında yeterli sevgi iletişiminin olmaması
- Hastalıklar
- Çocuk yetiştirme konusunda yaşanan anlaşmazlıklar
- Cinsel problemler
- Çocuk sahibi olamama
- Eşlerden birinin diğerini aldatması
- Aile içi şiddet

- Eşlerden birinin ruhsal bozuklukları
- Eşlerden birinin alkol veya madde bağımlılığı
- Kumar gibi alışkanlıklarının olması
- Eşlerin arasındaki kültürel farklılıkların soruna dönüşmesi
- Eşlerin birbirlerinin kişisel değişimlerine ve gelişimlerine ayak uyduramamaları
- Eşlerin evliliğin gerektirdiği rol ve sorumlulukları üstlenmekten kaçınmaları veya bu sorumlulukları yerine getirmekte zorlanmaları

Tartışmalar esnasında sergilenen bazı davranışlar çiftleri boşanma noktasına getirebilir

- Sürekli şikâyet etmek (Araştırmalar bu tavrı kadınların, erkeklerden daha fazla sergilediklerini ortaya koymaktadır.)
- Şikâyetlerin, sorunlara çözüm aramaktan daha çok, eleştirmek amacıyla yapılması
- Eşin sergilediği eleştirilere ve şikâyetlere karşı aşırı duyarlı, hassas ve savunucu tepkiler gösterme (Araştırmalar bu tavrı erkeklerin, kadınlardan daha fazla sergilediklerini ortaya koymaktadır.)
- Eşler arası iletişimde aşağılayıcı sözler, iğneleyici cümleler, düşmanca bakışlar ve kırıcı tavırların fazlasıyla yer alması
- Karşısındakinin duygularını ve düşüncelerini hiçe sayan ve önem vermeyen tavırlar sergilemek
- Yaşanan olumsuzluklardan eşi sorumlu tutmak, kendi hataları hakkında düşünmemek
- Eşine karşı şiddet sergilemek

TEK EBEVEYNLİK

- Sorumluluk almaktan çekinmek
- İlişkide problemi çözmekten çok problem yaratmak
- Güçlü bir egonun ön planda oluşu
- Beklentilerin evlendikten sonra karşılanmaması

Medeni Kanun' a Göre; Zina, Hayata kast ve kötü ve onur kırıcı davranış, Terk, Akıl hastalığı, Evlilik birliğinin temelinden sarsılması boşanmayı gerektiren durumlardır.

Boşanmanın Yetişkinler Üzerindeki Etkileri

DUYGUSAL VE RUHSAL ETKİLER

- Depresyon Benlik saygısında azalma
- Çekicilik kaybı
- Çocuğa bağımlı hale gelme
- Çaresizlik ve yetersizlik duyguları
- Hayata küsme
- Kaygı ve güvensizlik

SOSYAL ETKİLER

- Velayet, nafaka vb sebeplerle mahkeme ortamı
- Çevredekilerin boşanmış kişiye yönelik tavırlarındaki değişmeler
- Günlük işlerini yapacak, işe gidecek gücü bulamaması,
- Yeni hayatına uyum gösterememesi,
- Sosyal aktivitelerden uzaklaşması.

Boşanmanın Yetişkinler Üzerindeki Etkileri

EKONOMİK ETKİLER

- Erkeklerde Nafaka,tazminat vb gibi ödemelerden kaynaklanan sorunlar
- Çalışmayan kadınlarda yoksulluk sorunun ortaya çıkması
- Çalışan kadınlarda çocuk bakımı, eğitim masrafları, kadının kendi ihtiyaçlarını karşılamasında ve iş yaşamında sorunlar

Boşanmanın Çocuklar Üzerindeki Etkileri

- Suçluluk duygusu,
- Ruhsal çöküntü ve içine kapanma,
- Okul başarısızlığı,
- Sosyal ilişkilerde kopma,
- Aşağılık duygusu,
- Saldırganlık, kızgınlık,

Boşanmanın Çocuklar Üzerindeki Etkileri

- Kuralsızlık, şımarma, benmerkezcilik,
- Velayetle ilgili olarak istenmediğini düşünme,
- Aşırı kollama/acıma duygusu,
- Pasif bir kişilik, isteklerini acındırarak elde etme eğilimi,
- İleriki yaşlarda evlilikte/kadın-erkek ilişkisinde güvensizlik ve olumsuz yaklaşım....

ÖNERİLER

- Ayrılma kararını çocuğa anne-baba birlikte söylemeli,
- Gerçek neden açıklanarak çocuğun kendini suçlu hissetmesi engellenmeli,
- Çocuk taraf tutmak zorunda bırakılmamalı,
- Çocuğun kötü yönleri diğer ebeveyne benzetilmemeli, çocuk tehdit edilmemeli,

ÖNERİLER

- Diğer ebeveynle görüşmeler ertelenmemeli,
- Çocuğun sürekli yaşadığı tek bir ebeveyni(evi) olmalı,
- İleri yaşlarda çocuğun görüşü de alınmalı,
- İlk 1 yıl içinde evlilik olmamalı,
- Çocuğu bu dönemde yeniden tanımak için gayret gösterilmeli,
- Güvene dayalı, açık bir diyalog kurulmalı,
- Sevgiyi esirgmeden belli sınırlar çizilmeli,
- Özgüven kazanmaları için yol gösterilmeli, fırsat verilmeli,
- Kendilerini tanımaları için alan bırakılmalı,
- Gerekli durumlarda profesyonel yardım alınmalı,
- Çocukların duygu durumunu yakından gözlemleyecek, hayatlarından haberdar olacak şekilde ilişki kurulmalı,

ÖNERİLER

- Yaşadıkları psikolojik sorunlardan dolayı kınanmamalı,
- Çocukla diyalog kesilmemeli; özellikle gün içinde neler yaptığı sorulmalı,
- Akşam yemeğini aynı sofrada hep birlikte yemeye özen gösterilmeli,
- Hayallerini keşfetmesinde, kendini tanımasında ve gerçekleştirmesinde destek olunmalı.

Boşanma ya da geçici süre ayrılma çocukların güven duygularını zedeleyebilir. Çocukta kuşku ve güvensizlik duygularına neden olabilir.

Özellikle annenin 6. aydan sonraki ani ayrılışı bebeği olumsuz etkiler. Sürekli ağlama ve tedirginlik başlar. Beslenmesinde sorun oluşur. Kusma ve ishal görülür. Gelişimi duraklar. Durgunlaşır. Yüzü üzgün bir görünüm alır.

Annenin ayrılığı bir iki ayı geçerse bebekte çevreye karşı ilgisizlik başlar. Ağlamanın yerine inleme, içe kapanma, donuk bakışlar görülür.

TEK EBEVEYNLİLİK

Evde kalan ebeveyn birçok zorlukla baş etmek durumunda kalır. Tüm zorluklarla yüzleşmek stres ve anksiyeteye neden olmaktadır.

Geçici koşullardan kaynaklanan tek ebeveynli aileler, boşanma veya ölüm sonucu oluşan tek ebeveynli ailelerin yaşadıkları zorlukların benzerleriyle karşı karşıya gelmektedirler. Aralarındaki tek fark bu tip ebeveynlerde yaşanan zorluklar geçicidir ve sınırlı zaman içerisinde ortaya çıkmaktadır.

- Anne babanın geçici süre ayrılma sebebi çocuklara anlatılmalıdır.
- Evde anne/babayı hatırlatacak fotoğraf veya eşya bulundurulmalıdır.
- İmkan varsa telefon, görüntülü konuşma ile iletişim devam ettirilmelidir.

